

TAŞKÖMÜRÜNÜN ISINMA (TESHİN) AMAÇLI KULLANILMASI İLE İLGİLİ BİLGİLER

GENEL BİLGİ:

Taşkömürünün ana bileşeni karbon olup, ayrıca içeriğinde; oksijen, hidrojen, azot, kükürt, nem ve kül barındırır. Kömürün kalitesi ve değeri oluşma zamanı ve bileşenlerindeki karbon miktarı ile ölçülür. Bu anlamda, en eski kömür olan antrasit ile en yeni kömür olan linyit arasında yer alan taşkömürü, gerek üstün özellikleri ve yüksek kalori değerleri, gerekse uzun yanma süresi bakımından en değerli katı yakıttır. Dolayısıyla, içeriğindeki, karbon ve uçucu maddeler açısından zengin olan ve alevli yanma özelliği bulunan bu kömürün, ısınma amaçlı yakılması esnasında meydana çıkan gazların, yanmadan baca gazına karışarak çevreye yayılması önlenmelidir. Bu nedenle, taşkömürü ile yakılan soba veya kalorifer kazanlarının kesinlikle üstten tutuşturularak yakılması gerekmektedir. Böylece, ilk yanma esnasında çok yoğun ve yanıcı olan karbonize gazların önemli bir kısmının, alevli bir şekilde yanarak baca gazına gitmesi önlenecektir. Soba ve kalorifer kazanlarının alttan yakılması halinde ise, tutuşturma işlemi zor olacağından, tam yanma sağlanıncaya kadar, alevler ve sıcak gazlar, direkt kömürün içinden geçerek, kömürün daha fazla karbonize olmasına ve yanmadan baca gazına karışmasına, dolayısıyla atmosfere salınmasına sebep olacaktır. Diğer taraftan, alttan yakmada yanma hızının kontrol edilmesi zor olmakta, yanmayı yavaşlatmak için soba kapakları kapatıldığında, yüksek miktarda is ve karbonmonoksitin baca gazıyla çevreye yayıldığı görülecektir. Sonuç olarak, gerek gazlaşma ve tozlaşmanın daha yavaş olması, gerekse daha uzun süre ve dengeli bir yanma ortamının sağlanarak en üst verimliliğin yakalanması için, taşkömürü kullanılan yakma sistemlerinin, üstten yakılması zorunludur.

YANMA:

Yakıtların havanın oksijeni ile ısı ve ışık çıkararak birleşmesine yanma denir.

İYİ YANMA:

Yakıtın yeterli miktarda hava ile karışması sonucu, kömürün içindeki gazların en çok yandığı üstten yakma durumudur. Bu nedenle, yakıtın oksijenle reaksiyonunun tam olması için, soba ve kalorifer kazanları üstten yakılarak, ateşin alta doğru ilerleyip, uçucu maddeleri tam yakması sağlanmalıdır.

İyi Yanmanın Belirtileri:

1. Bacadan çıkan renksiz gazlar,
2. Parlak ve mavi renkli alevler,
3. Külün üzerine düşen ışık.

KÖTÜ YANMA:

Yanma için gerekli havanın elde edilememesi veya kalitesiz yakıt sonucu ortaya çıkan yanmadır. En verimsiz yanma, soba ve kalorifer kazanlarının alttan yakıldığında oluşur. Bu durumda, ateş alttan yukarıya doğru ilerleyeceğinden, ısınma nedeniyle açığa çıkan gazlar, alttan gelen hava akımı gücüyle yanmadan atmosfere karışacağı gibi bulunduğu ortama yayılarak zehirlenmelere sebep olur.

Kötü Yanmanın Belirtileri:

1. Bacadan çıkan siyah ve sarı dumanlar,
2. İslı ve donuk alevler,
3. Yanmış kömürde aşırı cüruf oluşumu.

KÖTÜ YANMANIN SONUÇLARI:

1. Hava kirliliği,
2. Yakıt israfı,
3. Verimli ısının sağlanamaması, dolayısıyla ısıtılacak yerlerin ısıtılamaması.

İYİ YANMA İÇİN YAPILACAK İŞLER:

1. Soba ve kalorifer kazanları, kesinlikle üstten tutuşturularak yakılmalıdır.
2. Soba ve kalorifer kazanları 2/3 nispetinde kömür koyularak yakılmalıdır.
3. Soba ve kalorifer kazanları, yeterli hava akımı olan en uygun yere kurulmalıdır.
4. Taşkömürleri, ilk yanma anında, linyit kömürüne nazaran biraz daha geç tutuşacağından, içeriğindeki uçucuların yanmadan atmosfere gitmemesi için, tam yanma sağlanmadan kapaklar kapatılmamalıdır.
5. Taşkömürleri, yüksek kalori içerdiğinden, sobalar ateş tuğlalı veya döküm olmalıdır.
6. Kalorifer kazanında, kömür yastıklama yöntemiyle yakılmalıdır.
7. Yanmakta olan kömüre ilave kömür atılmamalıdır. Ancak, kazanlarda besleme yapılırken, kazanın içindeki ateş iyice karıştırılıp varsa cüruf lar alınmalı, kalan ateşi geriye doğru iterek, boşaltılan yere, düzgün bir şekilde kömür atılmalı ve atılan kömürün üzeri, gelberi kullanarak, arkaya itilen ateş tabakası ile örtülüp, yeniden yakma sağlanmalıdır. Bu durumda, tutuşturmayı hızlandırmak için tahta ve odun parçacıkları ile yeniden ateşleme yapılabilir.
8. Yanmakta olan sobada, kömür belirli aralıklarla süngülenmelidir.
9. İlk yakma ve süngüleme esnasında küllük kapağı kapatılmalıdır.
10. Izgara araları, kömür boyutuna uygun ve temiz olmalıdır.
11. Yakıtın kalitesine dikkat edilmelidir.
12. Baca genişliği ve yüksekliği yeterli olmalıdır.
13. Cüruf ve kül temizliği sık sık yapılmalıdır.
14. Soba, kazan, baca bakımlı ve temiz olmalıdır.
15. Kazanlar, ateşçi belgesi olan kişilerce yakılmalıdır.
16. Kazanlar, 90 ° üzerinde yakılmamalıdır.

DIŞ HAVA / KAZAN ISI TABLOSU:

DIŞ HAVA SICAKLIĞI (C°)	-15	-12	-10	-5	-3	0	+2	+5	+8	+10	+13	+15
KAZAN SICAKLIĞI (C°)	90	80	75	72	68	65	60	55	50	45	40	35

ÖNEMLİ NOT:

Isınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin kontrolü ve önlenmesiyle ilgili, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünce yayınlanan Yönetmelik ve Genelgelerde;

- Üreticiler kömürün çıkarıldığı İl Valiliğinden “Uygunluk İzin Belgesi”
- Üreticiler/ithalatçılar, satışın yapılacağı İl Valiliğinden “ Satış İzin Belgesi”
- Tüketicilere doğrudan satış yapmak isteyenler, satışın yapılacağı İl Valiliğinden “Katı Yakıt Satıcısı Kayıt Belgesi” almak zorundadır.

Bu belgeleri almadan satış yapan kişi ve kuruluşlar ile Katı Yakıt Satıcısı Kayıt Belgesi olmayan satıcılardan kömür alan tüketicilere, Çevre Kanunu uyarınca cezai işlem uygulanmaktadır.

LÜTFEN:

- ✓ Katı Yakıt Satıcısı Kayıt Belgesi olmayan satıcılardan kömür almayınız!
- ✓ Torbalanmamış, dökme kömür almayınız!
- ✓ Kömürlerin, torba üzerinde yazılı değerleri temsil edecek kalitede olup, olmadığına dikkat ediniz!

- **EN UCUZ ENERJİNİN TASARRUF EDİLEN OLDUĞUNU UNUTMAYINIZ!**
- **BU NEDENLE % 40-50 TASARRUF SAĞLAMAK VE KULLANDIĞINIZ ENERJİYİ BOŞA HARCAMAMAK İÇİN, BİNALARINIZIN YALITIM SİSTEMİNİ MUTLAKA YAPINIZ!**